การสัมมนา คลองกระ และอุตสาหกรรม ในประเทศไทย

ดร.ชำนาญ ประทุมสินธุ์

สรุปคำกล่าวเปิดประชุม/สัมมนา คลองกระ และการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศไทย ของ รมต.สมัคร สุนทรเวช เมื่อ 31 ตุลาคม 2527 ณ โรงแรมดุสิตธานี กรุงเทพฯ

ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพ เมื่อปีที่แล้วมีการสัมมนาแล้ว 1 ครั้ง มีผู้เข้าประชุมเป็นจำนวนมากเท่ากับครั้งนี้ ผู้จัดได้ยืนยันว่าจะให้มีความคืบหน้าต่อไป ผมจึงขอถือโอกาสพูดเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อจักได้ให้ที่ประชุมที่เป็นแบบนานาชาติ ได้เข้าใจโดยไม่ต้องแปล

เรื่องคลองกระนี้มีความคิดกันมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 เมื่อ 200 ปีมาแล้ว ในการที่จะหาทางลัดไปสู่ฝั่งตะวันตก เพื่อการป้องกันศึกจากพม่า และการหาทางข้ามไปมาค้าขาย ระหว่างฝั่งตะวันตกตะวันออก ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 ความเจริญของมหาอำนาจตะวันตกในการแสวงหาท่าเรือ และการพัฒนาการเดินเรือสมุทร ก็มีการเห็นความสำคัญของคลองกระ เพื่อประโยชน์ในการย่นระยะทาง แต่มหาอำนาจก็พยายามปิดกั้นความคิดนี้ไว้ เพื่อรักษาผลประโยชน์ ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ระบุการปิดกั้นความคิดอันนี้เป็นบันทึกทางการ ห้ามประเทศไทยขุดคอคอดกระ ซึ่งเป็นเรื่องประหลาดที่จะต้องบังคับเช่นนั้น แต่เมื่อถึงเวลาข้าพเจ้ามีความเห็นว่าทำไมประเทศไทยจะขุดคลองกระไม่ได้ จึงเป็นเรื่องที่คิดกันต่อ ๆ มา

ในปี 1964 ความเป็นไปได้และโอกาสในการขุดคลองกระ ได้พูดกันมากยิ่งขึ้น เมื่อมีความคิดทางยุทธศาสตร์และการพาณิชย์ในการติดต่อมหาสมุทรแปซิฟิก และมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งเป็นมหาสมุทรสำคัญให้มีการเชื่อมต่อกัน

ประมาณ 17 ปีต่อมา เม่ทัพภาค 4 (พลโทหาญฯ) ได้ให้ความสนใจเรื่องนี้ขึ้นมาอีก จึงได้มีการศึกษาเส้นทางคลอง-กระกันจริง ๆ และได้มีการเสนอเส้นทางคลองกระกันเป็นทางการ 10 เส้นทาง เป็นปัญหาที่จะต้องคิดต่อไปว่าเส้นทางไหนเป็นเส้นทางที่ควรขุด และจะขุดได้อย่างไร เราจึงมีการสัมมนากันต่อไปอีก

เรื่องที่ต้องคิดมากคือ เราจะขุดคลองกระกันไหม? จะขุดเส้นไหน? จะขุดได้อย่างไร? จะบริหารคลองกระอย่างไร? มีปัญหาอะไรเกิดขึ้นตามมา?

พูดถึงสภาพธรรมชาติเราโชคดี ที่ระดับน้ำทะเลทั้ง 2 ฝั่ง ต่างกันน้อยมาก ประมาณว่าน้อยกว่าครึ่งเมตร จึงทำให้มีปัญหาน้อยในระดับน้ำ ระยะทางขุดก็ไม่ไกล คือ ประมาณ 85 กิโลเมตร เมื่อใช้เส้นทางหมายเลข 5 สตูล–สงขลา หรือหมายเลข 4 กับตัวทะเลสาปสงขลา/พัทลุง

เวลาในการขุดถ้าใช้วิธีการธรรมดาก็ประมาณ 12–13 ปี ถ้าใช้วิธีนิวเคลียส ก็ใช้เวลา 5 ปี (ในที่ประชุมบวก 10 ปี)

ความคิดนี้ได้มีผู้เสนอว่าผู้ได้ประโยชน์ คือกลุ่มประเทศแอสแคปก็น่าจะเป็นเจ้ามือในการขุดคลองกระ แต่ประโยชน์ที่ได้รับมากคือประเทศไทย การขุดจึงเป็นการตัดสินใจของไทย

เรื่องนี้เป็นโครงการใหญ่ จะมีการร่วมมือช่วยเหลือกันอย่างไร จะจัดให้เป็นคลองนานาชาติหรือคลองที่อยู่ในอธิปไตยของไทย ข้อตกลงต่าง ๆ ในการดำเนินงานจะต้องจัดวางเป็นระเบียบ และกฎหมายใครเป็นผู้ปกครองคลองกระที่ขุดขึ้นมา ไทยจะมีอำนาจปิดคลองได้ไหม เมื่อถึงคราวจำเป็น ใครจะได้ผลประโยชน์จากค่าธรรมเนียมใช้คลอง เมื่อเจอปัญหาเหล่านี้ กลุ่มแอสแคปก็ไม่สามารถจะดำเนินการได้อย่างแน่นอน

แอสแคปจะเป็นกลุ่มมหาอำนาจที่จะให้เรือผ่าน เชื่อม 2 มหาสมุทรได้สะดวก และผู้รับประโยชน์โดยตรงน่าจะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือร่วมมือที่สำคัญ บริษัทธุรกิจขนส่งน้ำมัน และการเดินเรือพานิชย์ที่ได้ประโยชน์มากก็น่าจะเป็นกลุ่มที่ให้การสนับสนุนการงบประมาณ

ในการขุด หรือจะให้กลุ่มประเทศที่ร่วมทุนขุดมีสิทธิผ่านคลองกระฟรีก็เป็นเรื่องที่น่าคิด เพื่อจะได้จัดให้ขุดคลองกระขึ้นมาให้ได้

การสัมมนาครั้งนี้ จะเป็นการเร่งรัดให้มีการขุดคลองกระกันให้เป็นจริงเป็นจังต่อไป เป็นการประชุมที่ยืนยันแนวความคิดที่ได้จัดสัมมนาเมื่อปีก่อน ณ ที่แห่งเดียวกันนี้ การขุดคลองกระเป็นเรื่องที่ให้ประโยชน์แก่นานาชาติ ไม่ใช่แต่สำหรับประเทศไทยเท่านั้น จึงขออวยพรให้การสัมมนาครั้งนี้ได้เร่งรัดให้มีการขุดคลองกระได้สำเร็จในโอกาสเร็ว ๆ นี้ต่อไป. สวัสดี

หมายเหตุ

ผู้เข้าประชุมเป็นผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย ผู้แทนประเทศต่าง ๆ ในภาคพื้นแอสแคป บริษัทเดินเรือและขนส่งระหว่างประเทศ ผู้ชำนาญด้านนิวเคลียส วิศวกรการเมือง การเศรษฐกิจร่วม 200 คน ผู้เสียค่าใช้จ่ายในการประชุม คือ The Fusion Energy Foundation นิวยอร์ค และ Execution Intelligence Review กรุงเทพฯ

ข้าพเจ้าเข้าประชุมเป็นผู้สังเกตการณ์ ในฐานะอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และกรรมการที่ปรึกษาของ ศอ.บต. โดยการไปราชการของ ศอ.บต.

ดร.ชำนาญ ประทุมสินธุ์

การประชุมอภิปราย
เรื่อง โอกาสและความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจในการขุดคลองกระ
31 ตุลาคม 2527

ผู้อภิปราย

ดร.นิมิตร นนทพันธาวาทย์

ดร.สถาพร กวิตานนท์

Dr.Uwe Herike von Porpat

ดร.สถาพร นโยบายการพัฒนาของประเทศไทย

ดร. สถาพร ได้ชี้แจงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยตลอด 20 ปี ที่ผ่านมาว่าเรามีการเปลี่ยนแปลงใหญ่ ๆ อะไรบ้าง กล่าวคือ

การเปลี่ยนที่ได้เปรียบ มีการขยายตัวในงานด้านเกษตรกรรมอย่างมาก ข้าว ยางพารา และฐานผลิตอื่น ๆ มีมากขึ้น ตัวอย่างเช่นจากการส่งข้าวออก 1.5 ล้านตัน ก็มีถึง 4 ล้านตัน ทุก ๆ อย่างมีปริมาณมากกว่าเดิม และชนิดผลิตผลก็เพิ่มจาก ข้าว ยาง และ ปอ ที่เป็นของส่งออกสำคัญเมื่อ 20 ปีก่อน

การอุตสาหกรรมได้ขยายจาก **น้อยกว่า 5% ของผลิตภัณฑ์รวม** ราว ๆ 700 ล้านบาท มาเป็นประมาณ 25% ของผลิตภัณฑ์รวม ราว ๆ 165,000 ÷ 4 = 41,250 ล้านบาท

ถนนหนทาง ไฟฟ้า คมนาคม ได้เปลี่ยนไปมาก ประชากรเพิ่มจาก 18 ล้านคน เป็น 50 ล้านคน ขณะเดียวกันเราทำให้อัตราเกิดต่ำลงมาก

ในด้านเสียหาย ที่เกิดใน 20 ปี ที่ร้ายแรงมากคือ เสียป่าไม้ไป 40 ล้านไร่ ประมาณ 2 ล้านไร่ต่อปี ซึ่งนับว่าอันตรายมาก กรุงเทพฯ เมืองหลวง โตกว่าเมืองเชียงใหม่ซึ่งเป็นเมืองรองลงไปถึง 50 เท่าทำให้ทุก ๆ อย่างอยู่ในกรุงเทพฯ กรุงเทพฯจึงทรุดลงมากในหลายด้าน **ประชากรที่ยากจนแม้ว่าเราจะลดลงจาก 50% เป็น 25%** ก็จริง แต่ตัวเลขจริง 10 ล้านคนเศษ ที่มีสภาพไม่พอกิน (Dropout From economics) เป็นเรื่องที่หนักมาก

เมื่อเป็นเช่นนี้ นโยบายการพัฒนาประเทศควรจะเป็นอย่างไร สิ่งที่จะต้องทำคือ

1. ต้องลงทุนเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนา มิฉะนั้นก็จะเป็นหนี้สินที่ไม่สามารถจะชดใช้ได้ ในประเด็นนี้เราควรยึดตลอดเวลาขณะนี้ว่า

1.1 เมืองไทยจะต้องโตทางเศรษฐกิจ และจะต้องแก้ปัญหาความยากจนให้ได้ คน 10 ล้านคนที่จน ช่วยตัวเองไม่ได้ หากปล่อยไว้ก็จะขยายตัว และเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก ที่จะต้องแก้ปัญหา

1.2 เราจะต้องแก้ไขความยากจนทั้งในต่างจังหวัดและในเมือง ดังนั้นจะต้องกระจายรายได้ (Growth with equity)

1.3 ถ้าไม่แก้ปัญหาคนจน จำนวน 10 ล้านคน เมื่อจำนวนโตขึ้นจะเกิดการลุกฮือ และสร้างปัญหาสังคมที่น่าหวาดกลัวมาก

2. เศรษฐกิจจะต้องมีเสถียรภาพ ทางเศรษฐกิจอยู่บ้าง แต่ไม่สู้จะดีนัก เพราะว่าเราเสียเปรียบดุลการค้าปีละ 60,000–80,000 ล้านบาท คาดว่าเราจะแก้ปัญหาด้านนี้ได้อย่างมากที่สุด ก็จะทำให้ยังมีการขาดดุล ประมาณ 50,000 ล้านบาท ไปอีกหลายปี อย่างไรก็ตาม เราต้องยอมรับในความจริงว่า **หนี้สินถ้านำมาลงทุนก็คือทรัพย์สิน** ดังนั้นภาระหนี้แสนล้านบาทก็เท่ากับเรามีทรัพย์สินแสนล้านบาท ปัญหาอยู่ที่เราจะบริหารและจัดการทรัพย์สินให้มีคุณภาพอย่างไร

3. ต้องสร้างความเจริญพร้อมการกระจายรายได้ (Growth with decentralization) คลองกระจะเป็นประเด็นที่จะสนับสนุนการกระจายรายได้ ตัวอย่างการกระจายรายได้ของประเทศไทยคือการพัฒนาความเจริญเขตภูมิภาคชายฝั่งตะวันออกของไทย ความเจริญจะต้องมีหลายอย่าง คือ ไร่ นา การเกษตร การ

ท่องเที่ยว ชีวิตในชนบท ไม่ใช่การค้า–ขายและการอุตสาหกรรม ตามที่คนมักจะมุ่งในทางความเข้าใจ

ความเจริญเติบโตจะต้องอยู่ภายใต้ความร่วมมือทุกฝ่าย โดยการสร้างประโยชน์ให้ทุกคนได้รับ ไม่ใช่เพื่อคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

กล่าวโดยสรุป คลองกระเป็นงานที่ลงทุนมหาศาล ประมาณ 8,500 ล้าน ถ้าจะใช้เงินของประเทศไทย ก็จะมีปัญหาภาระหนี้สิน

โครงการนี้ถ้าจะมองจากทัศนคนไทย ว่าเราไม่ทำจะได้ไหม โครงการทางข้าม (Land Bridge) ของภาคใต้ตอนบน จะเป็นโครงการทดแทนได้ไหม ทำอย่างไร

การขุดคลองเพื่อเดินเรือนี้ จะต้องดูแลสิ่งที่เกิดขึ้นรอบ ๆ คลอง อีกมากมาย เราจะบริหารเงินจัดหางบประมาณมาสร้างได้อย่างไร

ความหวังว่าจะดึงปริมาณความหนาแน่นการเดินเรือในช่องมะละกาผ่านสิงคโปร์ ใน ค.ศ.2000 จะดึงมาได้ทั้งหมด หรือบางส่วน ปริมาณที่จะมาใช้บริการจะพอกับการลงทุนไหม

เมื่อมองโครงการนี้ในทางด้านการพัฒนาประเทศไทย จะต้องดูว่าจะทำหรือไม่ทำ จะต้องคุยกันให้ชัดเจน โดยมีข้อมูลทางเทคนิคอย่างพอเพียง จะต้องมีข้อมูลทางวิชาการ สร้างขีดความสามารถทางวิชาการ สร้างคู่ทางการทำมาหากินแนวใหม่ (New Horizontal) จะทำมาหากินกันอย่างไร

โครงการคลองกระในแผนฯ 6 ยังไม่อยู่ในความเคลื่อนไหวของการลงทุน แต่เป็นงานที่น่าคิดน่าทำ และควรทำให้ได้อย่างยิ่ง ภายในระยะเวลา 15–25 ปี ข้างหน้านี้

Dr.Uwe Henke Von Parpart

ความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจของการขุดคลองกระมีสูงมาก ด้วยเหตุผลสำคัญคือ

1. เป็นศูนย์กลางคมนาคมทางทะเล สงขลาเป็นศูนย์กลางของประเทศ 12 ประเทศ มีประชากรรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 1,400 ล้านคน ในรัศมี 1,500 ไมล์ สงขลาในอนาคตคือท่าเรือสำคัญของเอเชีย

2. ปริมาณการใช้เส้นทางเดินเรือช่องมะละกา จะแคบและแน่นจนต้องผลักดันให้มีเส้นทางใหม่ ซึ่งไม่มีเส้นทางใดนอกจากคลองกระ

3. การสัมมนาครั้งนี้จะพูดถึงความเป็นไปได้ในทางเศรษฐกิจ ความเป็นไปได้ทางการเงินและความเป็นไปได้ทางเทคนิค–การขุดคลอง

ความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ คือ

1. ทำให้เกิดรายได้จากการผ่านคลอง ที่สามารถจ่ายคืนภายใน 10–20 ปี และทำรายได้ให้กับประเทศไทย

2. ทำให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจ ในเชิงการพัฒนาสูงมากต่อประเทศไทยและภูมิภาคที่สำคัญคือ

2.1 โครงสร้างของเศรษฐกิจภาคใต้และประเทศไทย จะเปลี่ยนไปสู่โครง–สร้างใหม่

2.2 เป็นศูนย์กลางของมหาสมุทรอินเดีย จึงสำคัญมากทางยุทธศาสตร์และการเมืองระหว่างประเทศ ทุก ๆ ประเทศในภูมิภาคได้ประโยชน์ แม้สิงค–โปร์ ซึ่งดูเหมือนจะกระทบกระเทือน แต่โดยส่วนรวมปริมาณค้าขายและอุตสาหกรรมจะสูงขึ้น สงขลาจะมีฐานะเป็นท่าเรือของอาเซีย

2.3 คลองกระทำให้เกิดผลพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยมีการค้าขายเพื่อเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 15% เรือสินค้าผ่านคลองคือเรือน้ำมัน เรือสินค้าทั่วไป เรือสินค้าวัตถุดิบ อุตสาหกรรม ซึ่งมีโปรเจคชั่นการค้าสูงขึ้น ทุก ๆ ประเภท ในปี 2000 กล่าวคือเรือสินค้าน้ำมันไปสู่ญี่ปุ่นสูงขึ้น 3% ต่อปี ไปประเทศอื่น 8% ต่อปี เรือสินค้าทั่วไปสูงขึ้น 10% และเรือสินค้าวัตถุดิบอุตสาหกรรมสูงขึ้น 5%

ความเป็นไปได้ทางการเงิน

การเงินที่ใช้ในการขุดคลองกระจะได้มาจากแหล่งเงิน 4 แหล่ง คือ

1. แหล่งเงินกู้ที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น ธนาคารโลก ธนาคารพัฒนา–เอเชีย

2. ธนาคารส่งสินค้าเข้า–ออก ที่ธุรกิจเกี่ยวข้องกับการใช้คลองโดยตรง

3. ธนาคารพาณิชย์ และ

4. จากความร่วมมือของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งญี่ปุ่น สหรัฐ และประเทศไทยเองด้วย

ความเป็นไปได้ทางเทคนิคการขุดคลองกระ

การขุดคลองกระมีค่าใช้จ่ายต่างกัน 5 แบบ คือ

1. การขุดคลองกระแบบปกติ ขนาด 2 ทางวิ่ง ให้เรือ 500,000 ตัน ผ่านได้จะใช้เงินประมาณ 20 พันล้าน US $

2. การขุดคลองกระแบบปกติ 2 ทางวิ่ง ให้เรือ 300,000 ตัน ผ่าน ใช้เงินประมาณ 4 พันล้านดอลล่าร์

3. การขุดคลองกระแบบพลังนิวเคลียร์สันติ ให้เรือขนาด 500,000 ตัน ผ่านได้ 2 ทางวิ่ง ใช้เงินประมาณ 12 พันล้านดอลล่าร์ ราคาประมาณพอ ๆ กับขุดแบบปกติ ทางวิ่งเดียว

4. การขุดคลองกระแบบปกติ 2 ทางวิ่ง ให้เรือขนาด 250,000 ตันผ่าน โดยวิธีการพลังปรมาณูสันติ หรือเรือวิ่งทางเดียวโดยวิธีปกติ หรือเรือ 500,000 ตัน ทางเดียวจะใช้เงินประมาณ 7–10 พันล้านดอลล่าร์

5. การขุดคลองกระที่ถูกที่สุด ให้เรือขนาด 300,000–250,000 ตัน แล่นผ่านโดยมีทางวิ่ง 2 ทาง และขุดโดยพลังนิวเคลียร์สันติ จะใช้เงินเพียง 5–6 พันล้านดอลล่าร์

โดยการศึกษาของ Dr.Libby ของ The Lawrence Livermore Laboratory ได้แสดงให้เห็นประโยชน์จากการขุดคลองกระได้อย่างชัดแจ้ง ในเรื่องต่อไปนี้.–

1. มีท่าเรือขนาดใหญ่แห่งเอเชียที่สงขลา และท่าเรือรองที่สตูล

2. มีธุรกิจขนถ่าย–สินค้า การซ่อมบำรุง การขนส่ง สำหรับเรือทุกขนาด รวมถึงเรือน้ำมัน 300,000 ตัน และเรือถังบรรจุขนาด 50,000 ถึง 100,000 ตัน และเรือสินค้าวัตถุดิบอุตสาหกรรม

3. การก่อสร้างกำแพงคลื่น การท่าเรือในกำแพง การใช้เขื่อน การสร้างเรือขนถ่าย การถมทะเล และมีเรือแบบพิเศษเกี่ยวข้องจำนวนมาก

4. ทำให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมทุกระดับ ทั้งระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และ ตติยภูมิ

5. ธุรกิจขนถ่ายน้ำมัน โดยใช้ท่อจากเรือส่งไปยังโรงกลั่น

6. การก่อสร้างโรงกลั่นน้ำมันขนาดใหญ่ ในภูมิภาค ในรูปแบบของ **ท่าเรือรอตเตอร์แดมของเนเธอร์แลนด์**

7. การใช้คอนกรีตจำนวนมหาศาล ในการสร้างเขื่อนกั้นคลื่น และเขตท่าเรือ

8. การระเบิดของนิวเคลียร์สันติ ทำให้เกิดอ่างน้ำขนาดใหญ่ที่จะเก็บปริมาณน้ำมันดิบได้ 1–5 ล้านลูกบาศก์–เมตร

9. โรงงานไฟฟ้าปรมาณู ขนาด 1,000 เมกาวัตต์ จะทำให้เกิดพลังงานราคาถูกในการอุตสาหกรรม

10. เกิดอุตสาหกรรมหนัก เช่น ถลุงเหล็ก เหล็กกล้า และเครื่องจักร เนื่องจากการขนส่งถูกจากวัตถุดิบถึงโรงงาน จากโรงงานถึงตลาดผู้ใช้ในรัศมี 1,500 ไมล์ และทั่วโลก

11. เกิดพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ได้แก่อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมโลหภัณฑ์ เครื่องจักร เครื่องกล และอื่น ๆ

12. เกิดเมืองใหม่ ขนาดต่าง ๆ เพื่อขายส่ง ขายปลีก พักผ่อน บริการที่อยู่อาศัย ในปี ค.ศ.2020 ผ่านคลองจะเป็นที่อยู่ของประชากรไม่น้อยกว่า 3–5 ล้านคน ประมาณ 2 เท่า ของประชากรสิงคโปร์ปัจจุบัน

ดร.นิมิตร พูดถึงความเป็นไปได้ในการชำระ เงิน กับการขุดคลองกระ

การขุดคลองกระมีความสำคัญในตัวของมัน เพราะได้พูดกันมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 เพื่อการขุดคลองลัดย่นระยะทางไปฝั่งตะวันตก–ตะวันออก

ปัจจุบันการขุดคลองกระมีความเป็นไปได้สูงขึ้นและจะสูงมากในอีก 10 ปีข้างหน้า ที่มีปริมาณค้าขายสินค้าจะสูงขึ้นถึง 17%

ปัจจุบันเขตการค้าได้เลื่อนมาอยู่ในขอบแปซิฟิค มากกว่าแอตแลนติค เหมือนสมัยก่อน การขุดคลองกระจึงมีความต้องการมาก สิ่งที่อำนวยให้ขุดคลองกระทำได้มากยิ่งขึ้น คือ การขัดแย้งระหว่างประเทศผ่านที่ลดลง (ASEAN) และค่าขุดคลองกระก็ลดลง เพราะการพัฒนาเทคโนโลยี

จากการอธิบายของ ดร.พาพารต ได้ระบุว่า จะใช้คืนได้ใน 20 ปี ถ้าไม่ได้ก็จะต้องต่อไป 30 ปี จึงเป็นปัญหาว่าจะใช้วิธีการชำระหนี้อย่างไร เพราะถ้าเป็นหนี้มากภาระเศรษฐกิจจะเข้าสภาพต่ำและวิกฤติ

ฟิลิปปินส์ ปัจจุบันมีภาระหนี้

ปี 1982 ในอัตรา $\frac{\text{F.Debt}}{\text{G.N.D.}} = 0.55$

ปี 1984 ไทยมีหนี้ $\frac{\text{F.Debt}}{\text{G.N.D.}} = 0.29$

ก็นับว่าใช้ได้ไม่วิกฤติ

หากขุดคลองกระแบบปกติไทยจะมีหนี้ต่างประเทศในอัตรา

$$\frac{\text{F.Debt}}{\text{G.N.D.}} = 0.38$$

เป็นดัชนีที่น่ากลัว และหนักมาก ถ้าจะขุดโดยวิธีนิวเคลียร์ ไทยจะมีภาระหนี้สินในอัตรา 0.30 ซึ่งพอ ๆ กับหนี้ในปี 1984 จึงไม่อันตราย แต่ผลของการใช้นิวเคลียร์ขุดคลองเป็นอย่างไร ต้องศึกษากันมาก

การใช้นิวเคลียร์ แม้จะถูกก็จะต้องถกเถียงกันมาก การชำระเงินจึงน่าจะทำในรูปแบบกองทุนคลองกระ คือมีกองทุนบาท และดอลล่าร์

การชำระหนี้เงินบาท ก็โดยการชำระหนี้ด้วยเงินในการดำเนินการธุรกิจส่วนชำระหนี้เงินดอลล่าร์ ก็ได้จากเงินค่าผ่านคลอง เพื่อจัดให้เป็นคลองนานาชาติ และเสียค่าสิทธิผ่านคลองเป็นดอลล่าร์เพื่อนำมาลงทุนขุดประมาณ 50% ของค่าใช้จ่ายขุดคลองทั้งหมด ภาระชำระหนี้สินก็จะไม่เกิดวิกฤติ. ◆